สรุปโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสังคมคุณภาพจังหวัดพิจิตรตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ในวันอังคารที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๕
ณ โรงแรมมีพรสวรรค์ แกรนด์ โฮเทล แอนด์ รีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

จังหวัดพิจิตรได้จัดโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสังคมคุณภาพจังหวัดพิจิตรตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ โรงแรมมีพรสวรรค์ แกรนด์ โฮเทล แอนด์ รีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร เพื่อผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายในการลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) ของจังหวัดพิจิตร ให้มีแนวโน้มคะแนนที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร และสอดคล้องตามทิศทางการพัฒนาจังหวัด ประเด็นที่ ๓ การเสริมสร้างสังคมคุณภาพสันติสุขอย่างยั่งยืน ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการฯ ประกอบด้วย ๑) คณะกรรมการผลักดันการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบจังหวัดพิจิตร ๒) หัวหน้าส่วนราชการซึ่งเป็นคณะกรรมการติดตามและกำกับดูแลและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานซึ่งเป็นคณะทำงานการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐจังหวัดพิจิตร ๓) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในจังหวัดพิจิตร และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการประเมิน ITA โดยมีหัวข้อในการบรรยายและเนื้อหา ดังนี้

✦ **การป้องปรามการกระทำผิดและแนวทางป้องกันการประพฤติมิชอบในวงราชการ**
โดย วิทยากรจากสำนักงาน ป.ป.ท. เขต ๖

- การป้องปรามการกระทำผิดและแนวทางป้องกันการประพฤติมิชอบในวงราชการ ข้อสังเกตจากการตรวจสอบประเด็นการทุจริตและประพฤติมิชอบในจังหวัด ที่มีความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายเช่น เจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์ เจ้าพนักงานใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ เจ้าพนักงานเรียกรับสินบน เจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เจ้าพนักงานปลอมเอกสาร ซึ่งพฤติการณ์การกระทำทุจริตที่พบบ่อยคือ การเบิกค่าเช้าบ้านเป็นเท็จ การจัดซื้อจัดจ้าง การศึกษาดูงาน การตรวจการจ้างไม่เป็นไปตามแบบ การกำหนดราคากลางสูงเกินจริง เป็นต้น

✦ **ข้อสังเกตจากการตรวจสอบประเด็นการทุจริต และข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข**
โดย วิทยากรจากสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดพิจิตร

- <u>การเบิกจ่ายเงินไม่ถูกต้องฯ</u> เช่น การเบิกจ่ายเงินอุดหนุน การเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดงาน การเบิกค่าใช้จ่ายการฝึกอบรม / ศึกษาดูงาน การเบิกจ่ายเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษฯ (โบนัส) การเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานซ้ำซ้อน การเบิกเงินสะสม / ทุนสำรองเงินสะสม
- <u>การจัดซื้อจัดจ้าง</u> เช่น การกำหนดราคากลางสูงเกินจริง ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างไม่ถูกต้อง การบริหารสัญญาไม่ถูกต้อง การก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการฯ การควบคุมงาน การตรวจรับพัสดุ การคืนหลักประกันสัญญา
- <u>การแจ้งผล และการติดตามผลการตรวจสอบ</u> คือ ไม่ได้แจ้งผลการชี้แจงข้อสังเกตจากการตรวจสอบ หรือได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะแต่ไม่ครบถ้วน แจ้งผลหรือชี้แจง เกินระยะเวลาที่กำหนดไว้ (ระยะดำเนินการรวม ๑๒๐ วัน ต้องชี้แจงภายใน ๓๐ วัน และรายงานให้ทราบครบ ๖๐ วัน สรุป ให้แล้วเสร็จใน ๑๒๐ วัน) หากไม่ดำเนิน จะมีหนังสือเร่งรัดให้ดำเนินการและชี้แจงมาภายใน ๓๐ วัน หากยังไม่ดำเนินการ จะเสนอลงโทษทางปกครอง

✦ ถอดบทเรียนและปัจจัยความสำเร็จในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของจังหวัดพิจิตร ประจำปีงบประมาร พ.ศ. ๒๕๖๕ และชี้แจงแนวทางในการประเมินคุรธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

โดย วิทยากรจากสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพิจิตร

ผลการประเมิน ITA จังหวัดพิจิตร

1. จังหวัดพิจิตร
ได้คะแนน 91.14 ระดับ A
ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๐๒ แห่ง
- ผ่านเกณฑ์การประเมิน (85.00 – 100.00) ระดับ A - AA
จำนวน 44 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.72
- ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (54.99 - 75.00) ระดับ B – F
จำนวน 59 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.28

หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ AA จังหวัดพิจิตร

อันดับ	หน่วยงาน	อำเภอ	คะแนน	ระดับ
1	องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่	บางมูลนาก	98.25	AA
2	เทศบาลตำบลสำนักขุนเณร	ดงเจริญ	97.69	AA
3	เทศบาลตำบลทับคล้อ	ทับคล้อ	95.52	AA
4	องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ประทับช้าง	โพธิ์ประทับช้าง	95.42	AA

หน่วยงานที่คะแนนเพิ่มขึ้นแสดงถึงพัฒนาการที่ดีขึ้นได้แก่ เทศบาลตำบลบางไผ่ อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จากเดิม ปีพ.ศ. 2564 ได้คะแนน 64.74 คะแนน ระดับ D เพิ่มขึ้นเป็น **94.62 คะแนน ระดับ A** ในปี พ.ศ. 2565 (**เพิ่มขึ้นจากเดิม 29.88 คะแนน**)

ผลการประเมิน ITA จังหวัดพิจิตร ปี 2565

ร้อยละ 80.99 ค่าคะแนนเฉลี่ยของจังหวัดพิจิตร	ร้อยละ 42.72 หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์ในจังหวัดพิจิตร
หน่วยงานภาครัฐในจังหวัดพิจิตร มีผลคะแนนเฉลี่ย 80.99 คะแนน ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา 1.67 คะแนน	หน่วยงานภาครัฐในจังหวัดพิจิตร มีผลคะแนนผ่านเกณฑ์ จำนวน 44 หน่วยงาน หรือคิดเป็นร้อยละ42.72 ต่ำกว่าปีที่ผ่านมาร้อยละ 12.62

ปัจจัยความสำเร็จการประเมิน ITA จังหวัดพิจิตร

1. นโยบายผู้บริหารระดับสูงของจังหวัดพิจิตรให้ความสำคัญและกำกับติดตามการประเมิน ITA อย่างต่อเนื่อง
2. การมูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง องค์กรต่างๆ มีความเข้าใจเป็นแนวทางเดียวกัน
3. เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนรับผิดชอบมีความเป็นอิสระและประสานงานองค์กรภายในได้อย่างราบรื่น
4. ขั้นตอน กระบวนการกำกับติดตาม มีขั้นตอนกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด

ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อการประเมิน ITA จังหวัดพิจิตร

1. ขาดความเข้าใจในกหลักเกณฑ์การเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในของผู้บริหารท้องถิ่น
2. หน่วยงานขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดความเข้าใจในหลักเกณฑ์ในการเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน
3. หน่วยงานที่รับการประเมินกรอกข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT) ในระบบ ITAS ไม่ครบถ้วน เช่น ชื่อ-สกุล เบอร์โทรศัพท์

ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อการประเมิน ITA จังหวัดพิจิตร

4. หน่วยงานมีการเก็บข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกัน ซึ่งเกิดจากความไม่เข้าใจในวัตถุประสงค์ของการเก็บแบบวัด EIT
5. หน่วยงานบางแห่งไม่ได้ต่อสัญญาการจ้างทำเว็บไซต์ ซึ่งตรงกับช่วงเวลาของการตอบแบบวัด OIT
6. แอดมินบางหน่วยงานเกิดการโยกย้าย จึงทำให้ผู้ที่มาทำหน้าที่แทนขาดความเข้าใจในการตอบแบบวัด OIT
7. การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ในตัวชี้วัดที่ 9 การเปิดเผยข้อมูล และตัวชี้วัดที่ 10 การป้องกันการทุจริต ซึ่งเกิดจากการขาดความเข้าใจองค์ประกอบของข้อมูลหน่วยงานที่ต้องจัดทำให้ครบถ้วนในข้อคำถาม

ข้อสังเกตที่เป็นปัจจัยต่อผลการประเมิน ITA ไม่บรรลุค่าเป้าหมายตัวชี้วัดฯ

ประการที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสมีการปรับปรุงกลุ่มข้อคำถามการประเมิน ITA ภายใต้แบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะที่อาจส่งผลต่อคะแนนการประเมิน IA ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ไม่สามารถรักษามาตรฐานและยกระดับผลการประเมินให้สูงขึ้นได้อย่างมีนัยยะสำคัญ หากมีการชี้แจงประเด็นเกณฑ์การประเมิน TA ดังกล่าวล่าช้าไม่ทั่วถึง

ประการที่ ๒ สภาพแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล ประกอบด้วย เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล มีลักษณะเป็นสังคมชนบทพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวน ไร่ นาของประชาชน บางพื้นที่ทุรกันดารรายล้อมด้วยป่า ภูเขา เกาะ การสัญจรไม่สะดวก ดังนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในพื้นที่เมื่อเข้ามาบริหารงานแล้ว ย่อมจะบริหารงานที่มุ่งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสาธารณูปโภค (Public Utilities) และสาธารณูปการ (Public Facilities) เพื่อประโยชน์ต่อชุมชนและประชาชนในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมมากกว่าจะให้ความสำคัญต่อนโยบายด้านอื่นที่ไม่ส่งผลโดยตรงต่อประชาชนในพื้นที่

ข้อสังเกตที่เป็นปัจจัยต่อผลการประเมิน ITA ไม่บรรลุค่าเป้าหมายตัวชี้วัดฯ

ประการที่ ๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มักจะมอบหมายผู้รับผิดชอบการประเมินITA ตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน นิติกร หรือนักบริหารทรัพยากรบุคคล ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งเพียงคนเดียวเพื่อเป็นผู้รับผิดชอบ โดยไม่ดำเนินการขับเคลื่อนระดมสมองจากผู้บริหารท้องถิ่น สำนัก/กอง/ฝ่ายต่าง ๆ ผ่านรูปแบบคณะทำงาน เนื่องจากการขาดอัตรากำลังระดับผู้ปฏิบัติและขาดอัตราหัวหน้าส่วนราชการระดับฝ่าย/กอง/สำนักเป็นระยะเวลานานหรือชั่วคราวหรือระหว่างดำเนินการประเมิน ITA ก็เป็นปัจจัยสำคัญหนึ่ง

ประการที่ ๔ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีจำนวนมากที่สุดและครอบคลุมถึงพื้นที่ระดับตำบลและมีการเปลี่ยนแปลงพนักงานในหน่วยงานอยู่เป็นประจำ การโอนย้ายกลับเนา การเปลี่ยนตำแหน่ง หรือการสอบเลื่อนระดับตามสายงานของพนักงานผู้มีประสบการณ์เปรียบเสมือนการเกิดภาวะสมองไหลขององค์กรเพื่อไปดำรงตำแหน่ง ณ แห่งใหม่ ซึ่งอาจส่งผลต่อขับเคลื่อนงาน/ปรับปรุงการดำเนินงานต่าง ๆ ของหน่วยงานเพื่อยกระดับผลการประเมิน ITA ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งนั้น

ข้อสังเกตที่เป็นปัจจัยต่อผลการประเมิน ITA ไม่บรรลุค่าเป้าหมายตัวชี้วัดฯ

ประการที่ ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนพนักงานในองค์กรไม่มากเมื่อเทียบกับภารกิจที่ถูกถ่ายโอนมาจากกระทรวงกรมต่าง ๆ ดังนั้น ทักษะประสบการณ์ของพนักงานเป็นปัจจัยเกื้อหนุนที่ส่งผลให้การประเมิน ITA ประสบความสำเร็จ แต่พนักงานมักจะใช้ความรู้ความเข้าใจที่อาจส่งผลต่อความผิดพลาดที่ไม่ได้ตั้งใจ (UnintentionalHuman Error) และตั้งใจทำให้เกิด (Intentional Human Error) ซึ่งทั้งหมดอาจเกิดมาจากทักษะ ความรู้ประสบการณ์ ทัศนคติ บรรยากาศ อารมณ์ สุขภาพ ฯลฯ ร่วมกัน ซึ่งถือเป็นปัจจัยเสี่ยงอย่างหนึ่ง